

Ушкалова А. О.

здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Науковий керівник: Кучеркова С. О.

к.е.н., доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного
м. Запоріжжя, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КОРПОРАТИВНИХ ФІНАНСІВ

Корпоративні фінанси є фундаментальною складовою сучасної економіки, забезпечуючи ефективне функціонування підприємств та сприяючи загальному економічному розвитку. Адже саме корпоративний бізнес вважається найбільш спроможним у залученні інвестицій та використанні різних джерел фінансування. Корпоративні фінанси розвинутих країн це – розгалужена мережа знань з потужним аналітичним інструментарієм, фінансовими розрахунками, реінжиніринговими технологіями. Спираючись на неї корпорації позиціонують себе як автономні суб'єкти господарювання, та як невід'ємна складова ринкового середовища. В Україні корпоративний сектор є основним джерелом ресурсів для функціонування особистих і публічних фінансів, що обумовлює необхідність наукового обґрунтування та подальшого розвитку корпоративних фінансів. Аналіз останніх досліджень і публікацій. Слід відзначити, що проблеми фінансування розвитку підприємництва та бізнесу є однією з центральних проблем та предметом досліджень у працях економістів, соціологів, юристів, політологів які досліджують різновекторні проблеми розвитку бізнесу.

Перспективи розвитку корпоративних фінансів пов'язані з активною цифровізацією, зростанням впливу екологічних соціальних та управлінських факторів, а також з подальшою глобалізацією фінансових ринків. Успішне

адаптування до цих змін вимагає від компаній підвищення фінансової гнучкості та здатності до стратегічного планування, що сприятиме стійкому зростанню та розвитку в умовах сучасної економіки.

На практиці більшість успішних транснаціональних корпорацій мають організаційно-правову форму «акціонерні товариства», що надає їм можливість здійснення ефективної політики формування власного і позикового капіталу. Але в Україні більшість акціонерних товариств є приватними бізнесовими утвореннями, тому на даному етапі виникла нагальна необхідність використання теоретичних аспектів фінансів західних корпорацій для впровадження в практичну діяльність вітчизняних акціонерних товариств. Головна економічна передумова залучення капіталу корпораціями – виплата дивідендів на рівні вище, ніж найвищі відсотки за банківськими депозитами та державними цінними паперами.

Виокремлення й визначення функцій корпоративних фінансів є важливим та складним питанням методології й теорії фінансової науки. У працях представників наукових шкіл Заходу, незважаючи на відсутність згадувань про соціально-економічну сутність і функції корпоративних фінансів, розглядаються їх завдання й риси. Економічна сутність інвестування полягає в тому, що придбані товари використовуються для створення вартості. На сьогодні виокремлено такі три функції корпоративних фінансів: 1) формування капіталу корпорацій, яке полягає в залученні капіталу з фінансового ринку; 2) розподіл та використання капіталу, тобто інвестування відповідно до бізнес-планів корпорації; 3) контроль формування, розподілу й використання капіталу [1, с. 12].

Є ще низка праць, де йдеться про корпоративні фінанси, проте в жодній із них функції цієї економічної категорії не розглядаються. Виходячи з нового бачення взаємозв'язку корпоративних фінансів і руху капіталу, особливостей розвитку сучасного інформаційного суспільства та атрибутивної концепції інформації, можна стверджувати, що корпоративним фінансам об'єктивно притаманні – вартісноформуюча та інформаційна функції.

У сучасній ринковій економіці капітал як ресурс корпоративних фінансів фізично представлений майновими цінностями у формі грошових коштів, їхніх

еквівалентів та іншого майна, що можуть слугувати засобом накопичення (капіталізації) й платежу. Щодо грошових коштів та їх еквівалентів, варто зазначити, що Міжнародними стандартами фінансової звітності (International Financial Reporting Standards – IFRS) прийнято таке трактування цих понять: грошовими коштами є готівка та банківські депозити до запитання; еквівалентами грошових коштів – короткострокові, високоліквідні інвестиції, які вільно конвертуються у відомі суми грошових коштів та їм притаманний незначний ризик зміни вартості [3].

Корпоративним фінансам об'єктивно притаманна також інформаційна функція. Відомо, що згідно з атрибутивною концепцією інформації остання є властивістю матерії. Саме інформація визначає параметри руху матеріального світу, на ній будуються всі його взаємодії в природі й суспільстві [2, с. 98].

З огляду на закономірності розвитку інформаційного суспільства та усвідомлюючи їх вплив на сутність і форми функціонування корпоративних фінансів, вважаємо, що інформація іманентна фінансовим взаємовідносинам корпорації, є їхнім атрибутом (внутрішньою властивістю).

Саме вона формує уявлення про фінансові відносини корпорації, їх мету, учасників, форми прояву, структуру та характерні риси. Саме інформація про процеси формування корпорацією капіталу, його розподіл і використання, включаючи відомості про вартість капіталу, його фізичну форму, економічних агентів та багато іншого, є важливим наповненням фінансових відносин корпорації. Поняття «корпорація» є ширшим, ніж «підприємство», й у сучасній ринковій економіці саме воно є уособленням юридичних осіб. При цьому провідні університети Заходу, викладаючи корпоративні фінанси, мають на меті навчити студентів основ саме ринкових економічних відносин корпорацій. У фундаментальних працях вітчизняних науковців фінанси мікрорівня ринкової економіки досі досліджуються крізь призму фінансів підприємств [1, с. 10].

Підсумовуючи вищенаведені показники джерел фінансування корпоративного бізнесу в різних країнах, слід відзначити яскраво виражені диспропорції у джерелах і способах фінансування їх діяльності. Причому специфікою України є значні

незадоволені потреби у зовнішньому фінансуванні вітчизняного бізнесу, зокрема зростаюча потреба у банківському кредитуванні. Одним з джерел формування корпоративних фінансів – це емісія власних акцій, розміщення їх серед акціонерів та збільшення статутного капіталу.

Саме тому необхідно направляти частину прибутку на виплату дивідендів, а також проводити роботу з підвищення мобільності запасів та надходження достатнього обсягу коштів. Збільшення величини робочого капіталу призводить до скорочення фінансового розриву, тобто різниці між необхідними і наявними капіталами, що забезпечує незалежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування. Поповнити джерела формування корпоративних фінансів необхідно за рахунок підвищення загальної рентабельності виробництва, рентабельності реалізованої продукції та рентабельності активів, прибутку та його частини, що спрямовується на виплату дивідендів та відрахування у резервний фонд.

Запозичення світового досвіду стимулюватиме розвиток як фінансової науки, так і практики, допоможе підготувати фахівців, озброєних сучасними знаннями з корпоративних фінансів.

Список використаних джерел

1. Крисоватий А.І. Корпоративні фінанси в контексті викликів сучасної інноваційної економіки. *Фінанси України*. № 9, 2013. С. 7-27.
2. Суржик В.Г. Корпоративні фінанси: теоретичний і практичний аспекти. *Чернігівський науковий часопис*. № 2(2), 2011. С. 97-102.
3. International Financial Reporting Standard № 7 (IFRS 7): «Financial Instrument Disclosures»: International Financial Reporting Standards (IFRSs) 2006 / *International Accounting Standards Committee Foundation (IASCF)*. 2006. 2387 p.